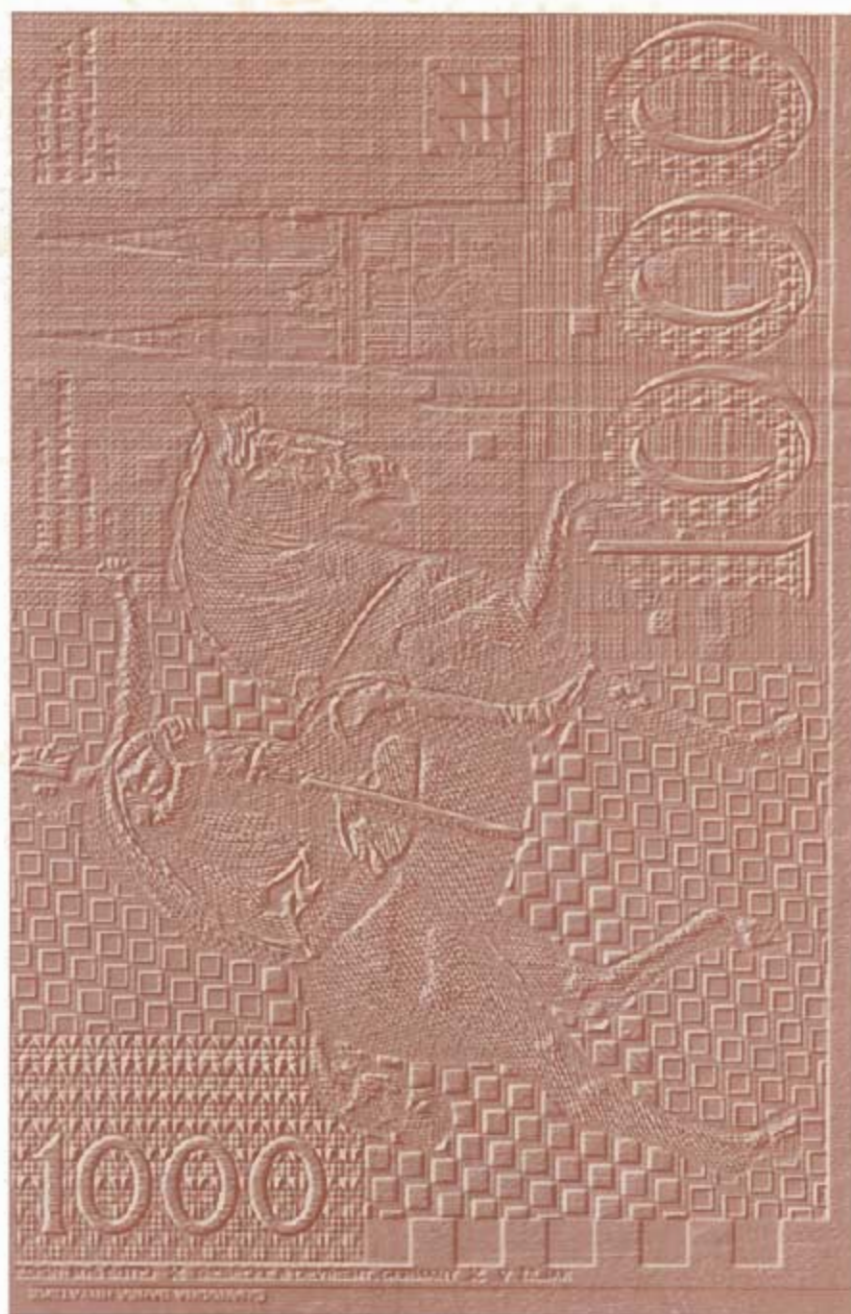

NARODNA BANKA HRVATSKE

B I L T E N

**GODINA II
BROJ 15**

SVIBANJ 1997

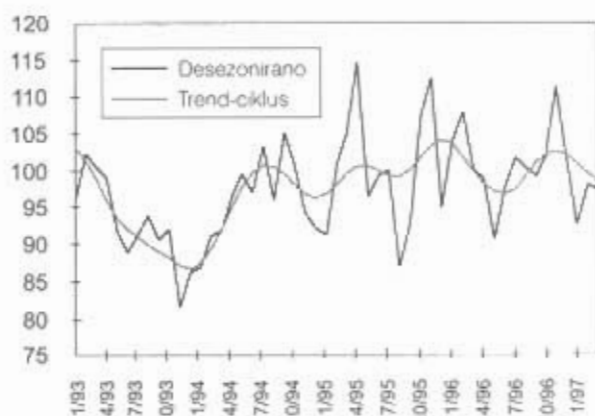
INDUSTRIJA

Podaci o industrijskoj proizvodnji obrađeni su zaključno s ožujkom te korigirani za protekla dva mjeseca na što je Državni zavod za statistiku upozorio pri prelasku na novu klasifikaciju djelatnosti. Novi podaci kazuju da je ostvareni godišnji rast u siječnju iznosio 0,8%, u veljači kumulativno 1,7%, dok je na kraju tromjesečja ostvaren rast od 3,0%. Desezonirana serija pokazuje još uvijek često prisutnu iregularnu komponentu koja će iščezavati s dubljim ulaskom u mirnodopsko razdoblje. Trend ukupne industrijske proizvodnje ima pozitivan nagib, a od posljednjeg dola raste po prosječnoj mjesečnoj stopi od 0,5%. Na stopu rasta ukupne industrije utjecao je porast proizvodnje područja opskrbe električnom energijom, plinom i vodom, 19,7% te rast u području rudarstva i vađenja za 10,5%, dok je područje prerađivačke industrije manje od prvog kvartala prethodne godine za 1,3%. Padu prerađivačke industrije pridonio je pad prehrambene i kemijske industrije, a veći je pad spašen izdavačkom industrijom, proizvodnjom metalnih proizvoda, proizvodnjom strojeva i uređaja te manjim prerađivačkim industrijama. Pri prelasku na novu klasifikaciju, serije područja i odjeljaka ispravljene su unatrag te ih se moglo dekomponirati. Trend krivulja prehrambene industrije pokazuje silaznu tendenciju od kraja prethodne godine, a kumulativno je u prvom kvartalu manja za 10,0%. Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda, kao drugi odjeljak po veličini proizvedene dodane vrijednosti u industriji, na kraju prvog kvartala ima manju godišnju proizvodnju za 7,5%. Njezina krivulja trenda nakon opadanja zadnjih godina ima pos-

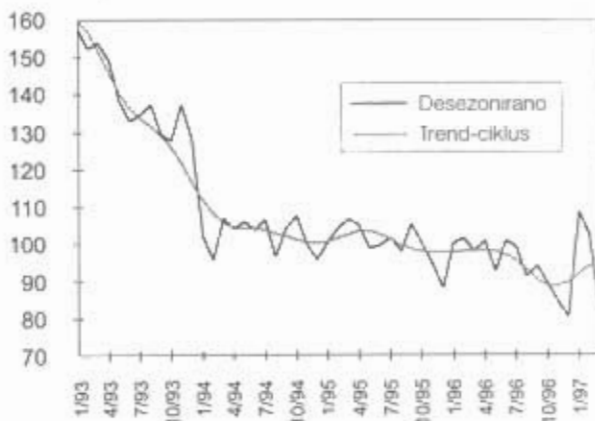
INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA UKUPNO, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

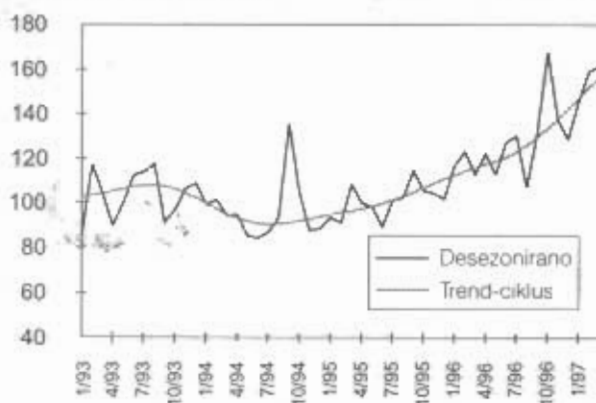
PROIZVODNJA HRANE I PIĆA, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

PROIZVODNJA KEMIKALIJA I KEMIJSKIH PROIZVODA, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

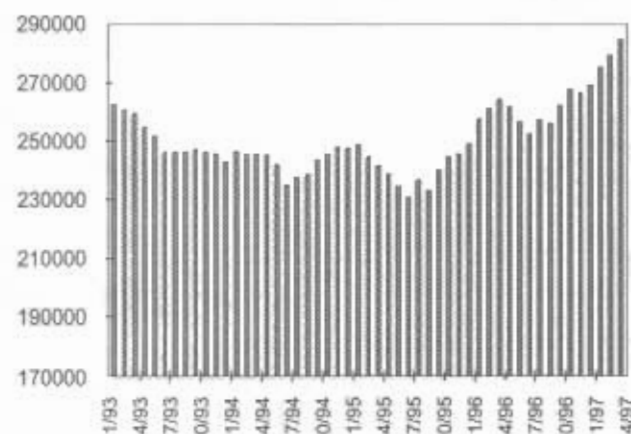
OPSKRBA EL. ENERGIJOM, PLINOM, PAREM I TOPLOM VODOM, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

ZALIHE GOTOVIH PROIZVODA U INDUSTRIJI, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

BROJ NEZAPOSLENIH

ljednjih mjeseci pozitivne stope rasta. Slijedeći odjeljak po veličini, opskrba električnom energijom, plinom, parom i toplom vodom, zabilježio je značajan rast od 32,0% što je nastavak uzastopnog rasta u zadnje dvije godine.

Statistika robne razmjene s inozemstvom pokazuje da je za industriju ukupno izvezeno više roba u tri ovogodišnja mjeseca nego li je to bilo u prvim mjesecima prethodne godine. Ukupna industrija ima veći izvoz za 21,2% u kunkskom iskazu, a vrijedno je napomenuti da je preradivačka industrija imala porast od 17,9%. Uvoz je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine porastao za 35,2%.

U ožujku je broj nezaposlenih veći od istog mjeseca prethodne godine za 7,8%, a kumulativno prvi kvartal premašuje isti iz prethodne godine za 7,2%. Nastavlja se tendencija porasta nezaposlenih iz druge polovice prethodne godine, a uvelike joj pridonosi važeći Zakon o hrvatskim braniteljima po kojemu se registracijom kod Hrvatskog zavoda za zapošljavanje ostvaruju određena prava. Prema navedenom zakonu demobilizirane osobe koje su propustile zakonski rok prijave od 30 dana nakon demobilizacije, imaju priliku prijaviti se Zavodu do kraja ožujka ove godine kako bi ostvarile zakonom određena prava. To je krajem ožujka znatno povećalo broj nezaposlenih pri čemu se broj branitelja od kraja siječnja do kraja ožujka povećao za 47,0%. Ovaj egzogeni utjecaj tržište rada očito ne može riješiti postupnom prilagodbom ponude nastaloj potražnji. Ukupna zaposlenost na kraju ožujka manja je od one iz veljače za 0,2%, pri čemu je smanjenje uzrokovano smanjenjem zaposlenih u tzv. poslovnim subjektima i individualnoj poljoprivredi.

TRGOVINA

Ukupan promet u trgovini na malo u prošla je tri mjeseca bio realno 27,1% veći nego u prvom kvartalu prethodne godine, a samo u ožujku promet je na godišnjoj razini povećan 29,2%. Krivulja trenda pokazuje vrlo intenzivan rast što ulijeva optimizam budući da se zna da ova djelatnost, prema posljednjoj obradi, čini 16,0% bruto domaćeg proizvoda i po rangu djelatnosti nalazi se na drugom mjestu. Uzmu li se u obzir prognoze trgovinskih poslovnih subjekata, na kraju svibnja promet bi imao nominalni godišnji rast od oko 30%. Istina je da u našim prilikama postoji i neregistrirani promet u maloprodaji te se može reći da je onaj sada registrirani donekle potcijenjen. Zalihe robe u tri mjeseca manje su nego u tri mjeseca prethodne godine za 7,3%. Ostvareni promet u trgovini na veliko porastao je realno za 9,0% na godišnjoj razini.

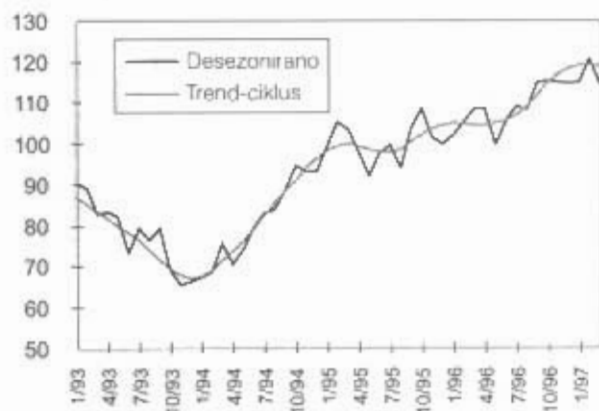
GRADITELJSTVO, PROMET I TURIZAM

Podaci građevinske statistike, izvršeni sati rada i vrijednost izvedenih radova, u dva mjeseca ukazuju da graditeljstvo ima razinu kojom nadmašuje isto razdoblje prethodne godine, što treba zahvaliti i dobrim vremenskim uvjetima s početka godine. Podaci za 1996. i 1997. godinu umanjeni su za radove koji prema NKD-u više ne spadaju u građevinske radove. Podaci za ove dvije godine su usporedivi, što se ne može reći za dulje serije podataka. Broj efektivnih sati koji obuhvaća sate rada ostvarene u redovitom i prekovremenom radu, ili u preraspodjeli radnog vremena do kraja veljače veći je od istog razdoblja prethodne godine za 17,9%. Radnika je na gradilištima bilo više za 22,5%.

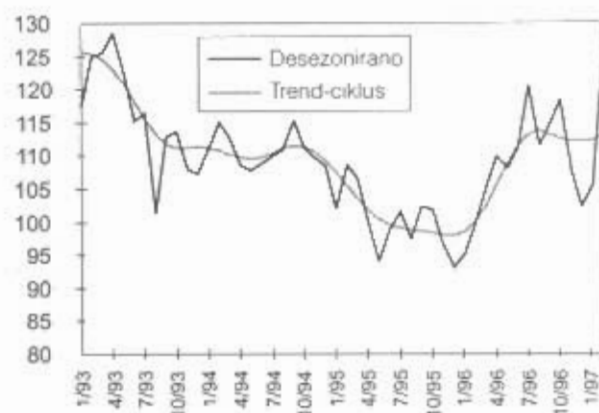
INDEKS REALNOG PROMETA U TRGOVINI NA MALO, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend ciklus

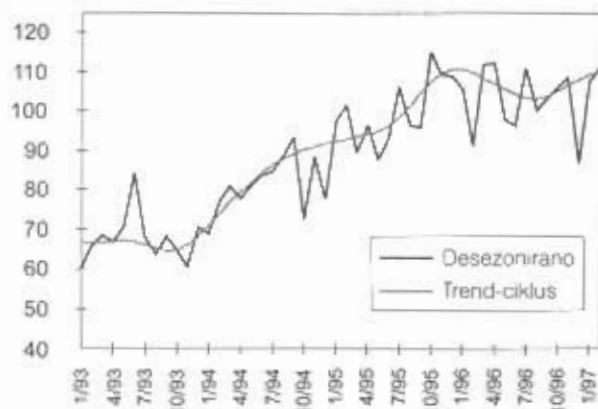
INDEKS REALNOG PROMETA U TRGOVINI NA VELIKO, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend ciklus

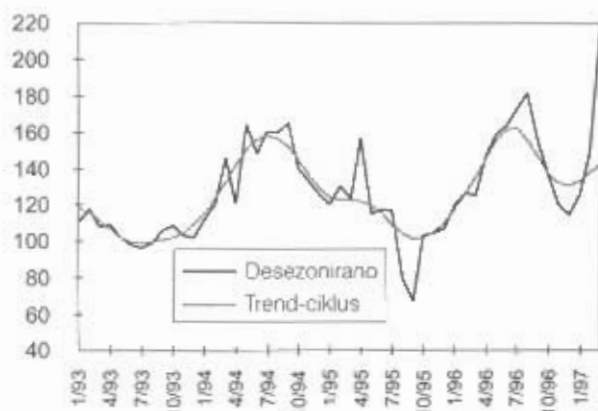
EFEKTIVNI SATI RADA U GRADITELJSTVU, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

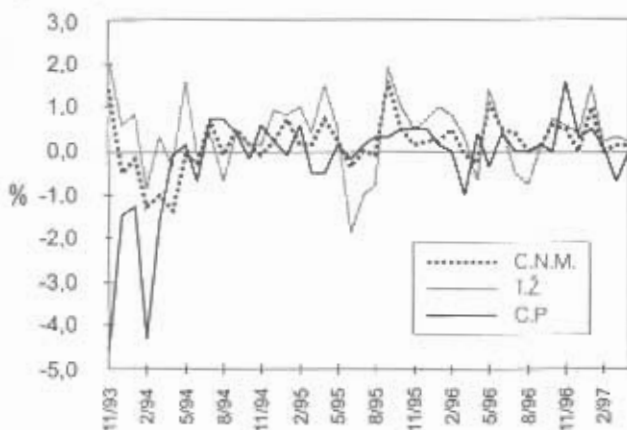
PROMET - PREVEZENA ROBA, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

NOĆENJA TURISTA, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

CIJENE NA MALO, CIJENE PROIZVOĐAČA I INDEKS TROŠKOVA ŽIVOTA
mjesečne promjene

Na početku ove godine nastavlja se oživljavanje prometne djelatnosti koje se dogodilo u prošloj godini i povećalo mobilnost ljudi, kapitala, informacija, povećalo tržište i pridonijelo porastu cjelokupne domaće aktivnosti. Broj prevezenih putnika svim oblicima transporta u dva mjeseca na godišnjoj razini veći je za 5,9%. Aktiviranje prometnica prouzročilo je i veći prijevoz roba, a posebno u pomorskom prijevozu. Prijevoz roba veći je za 9,5%. Planirana gradnja prometnica dodatno bi angažirala domaće proizvodne resurse.

Trenutno rješavanje problema oko unutarnje zaduženosti turističkog gospodarstva, koje će Vlada pokušati riješiti, a to znači uključiti se u pregovore s poslovnim bankama o reprogramiranju dugova hotelijera, poboljšat će uvjete u kojima se dočekuje turistička sezona. Pokazatelji hrvatskog turističkog sektora u protekla tri mjeseca pokazuju da je noćenja više za 33,4%, a dolazaka za 20,0% u odnosu na prvo tromjesečje prethodne godine, čemu je najviše pridonio dolazak turista za vrijeme uskrasnih blagdana. Ovakav priljev gostiju daje nadu da će se turistička sezona protegnuti na cijelu godinu.

CIJENE

U travnju bilježimo minimalan rast cijena na malo i troškova života, te stagnaciju proizvođačkih cijena.

Cijene na malo su u travnju porasle 0,1% u odnosu na ožujak. Od pojedinih grupa proizvoda najveći rast bilježimo kod cijena poljoprivrednih proizvoda bez sezonskih proizvoda od 0,9%, te poljoprivrednih proizvoda sa sezonskim proizvodima od 0,7%. U istom razdoblju bilježimo stagnaciju maloprodajnih cijena kod industrijskih neprehrambenih proizvoda te duhana.

Godišnji je rast cijena na malo umjeren. Maloprodajne cijene su u prva četiri mjeseca ove godine porasle 4,1% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Cijene roba su u prosjeku porasle 2,8%, dok su cijene usluga porasle 9,7%.

Troškovi života su u travnju porasli 0,2% u odnosu na ožujak. Ako promatramo strukturu, zamijetit ćemo da su u travnju troškovi života kod roba porasli minimalnih 0,1%, među kojima najveći rast bilježimo kod odjeće i obuće, higijenskih potrepština i sredstava za održavanje zdravlja, te obrazovanja, kulture i razonode od 0,4%. Kod usluga bilježimo porast troškova života od 0,3% u odnosu na ožujak.

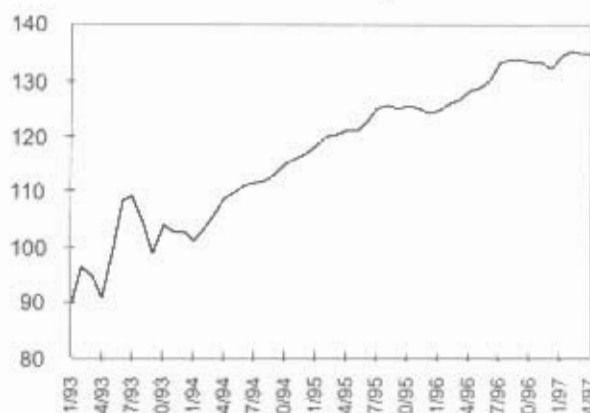
Razina cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima se u travnju nije mijenjala u odnosu na razinu iz prethodnog mjeseca. Cijene robe za široku potrošnju porasle su 0,5%. Cijene reprodukcijskog materijala pale su 0,3%, dok su cijene sredstava rada ostale na razini iz prošlog mjeseca. Od pojedinačnih grupa proizvoda u travnju su u odnosu na ožujak najviše porasle cijene proizvodnje ugljena 2,2%, te proizvodnje obojenih metala i proizvodnje stočne hrane 1,9%. U istom razdoblju najveći pad cijena bilježimo u proizvodnji nafte i zemnog plina od 9% te u crnoj metalurgiji 4,9%.

Kod indikatora varijacije relativnih cijena u industriji u travnju bilježimo jednu od najnižih razina od kada taj indeks pratimo, što ukazuje na stabilnost u sustavu cijena.

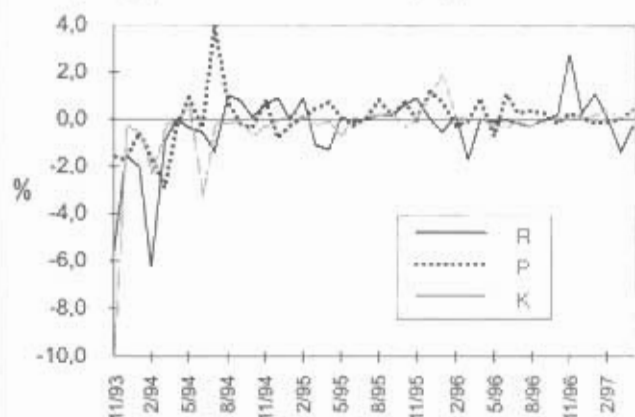
PLAĆE I DRŽAVNI PRORAČUN

Mjesečna neto plaća isplaćena na osnovi redovitog radnog odnosa u ožujku je porasla za realno 6,0% u odnosu na prosjek prethodne godine, a u odnosu na isti mjesec prethodne godine za 11,0%. Mjesečna bruto plaća (obuhvaća sve vrste neto isplata i zako-

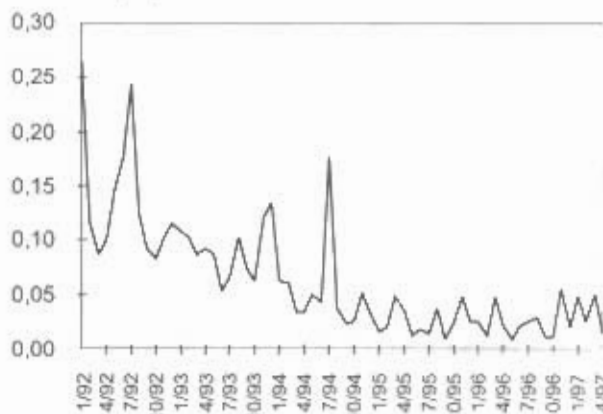
INDEKS RELATIVNE CIJENE MEĐUNARODNO NEUTRŽIVIH DOBARA MJEREN KAO OMJER CIJENA USLUGA I ROBA IZ INDEKSA CIJENA NA MALO, 1992. = 100

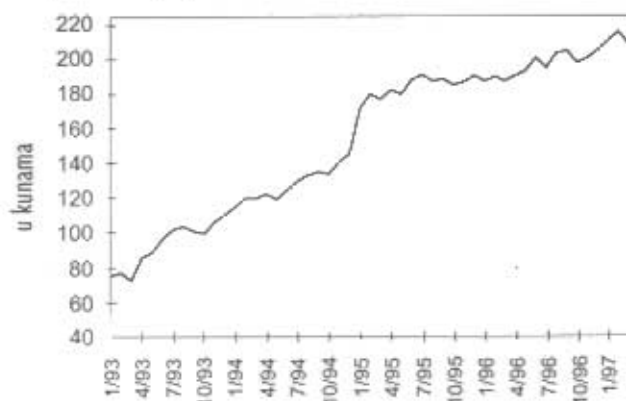
MJESEČNE STOPE PROMJENE CIJENA KAPITALNIH DOBARA (K), REPRODUKCIJSKOG MATERIJALA (R) I ROBE ZA ŠIROKU POTROŠNJU (P)

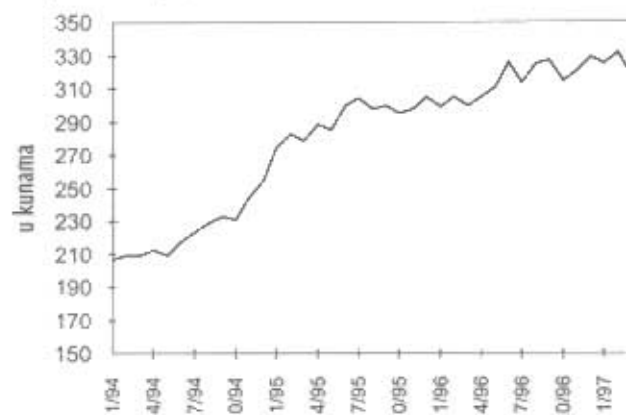
VARIJACIJE RELATIVNIH CIJENA U INDUSTRIJI
standardna devijacija

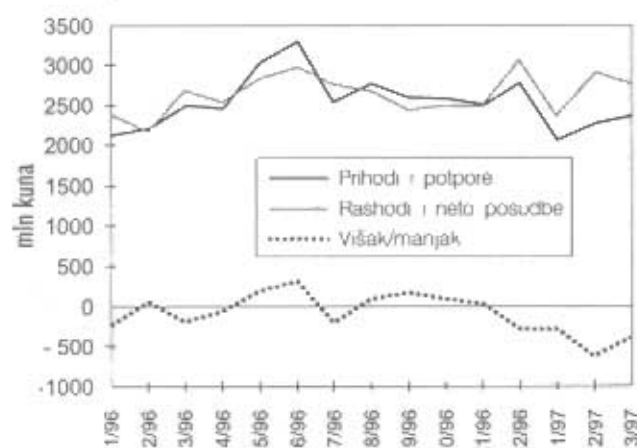
PROSJEČNA REALNA NETO PLAĆA
u cijenama iz siječnja 1993.

PROSJEČNA REALNA BRUTO PLAĆA
u cijenama iz siječnja 1993.

OSTVARENJE DRŽAVNOG PRORAČUNA

nom propisana obvezna izdvajanja, doprinose, poreze i prireze) isplaćena u ožujku veća je od prosjeka 1996. godine za realno 1,1%, a od bruto plaće u ožujku prethodne godine za 6,0%. U Memorandumu Vlade o ekonomskoj politici sastavljenom pri potpisivanju EFF aranžmana s MMF-om upozorava se na pretjerano povećanje plaća koje bi umanjilo izvoznu konkurentnost, a u subjektima s pretežnim državnim vlasništvom treba biti u skladu s predviđenom inflacijom i naporima da se smanje troškovi a poveća profitabilnost tih subjekata. U tu svrhu plaće će se pratiti kroz prosječnu mjesečnu masu bruto plaća i naknada koja u 1997. godini ne bi smjela prijeći prosječnu razinu isplaćenu u trećem kvartalu 1996. godine. Ta će kontrola biti moguća u poduzećima pod državnim nadzorom.

Na kraju prvog kvartala proračun središnje države imao je deficit od oko 47% planiranog deficita za 1997. godinu, a to znači da se u preostalom dijelu godine deficit neće moći povećavati istom dinamikom ili će se ostvarivati dostatan suficit kako bi se ostvario planirani deficit od 2,8 milijardi kuna. Prihodi i potpore nominalno su manji za 2,1% nego u tri mjeseca prethodne godine, dok su rashodi uvećani za neto posudbe bili 10,9% veći. Deficit je u cijelosti financiran iz inozemnih izvora, a vraćen je i dio duga domaćim sektorima.

MONETARNA KRETANJA

Nakon velikog pada u siječnju i mirovanja u veljači, potražnja za novcem se u ožujku oporavila. Rast gotovog novca bio je intenzivan: 265 milijuna kuna (6,2%) u odnosu na kraj veljače. Kraj ožujka poklopio se s krajem tjedna, koji je ujedno bio i blagdan, što je sve dodatno utjecalo

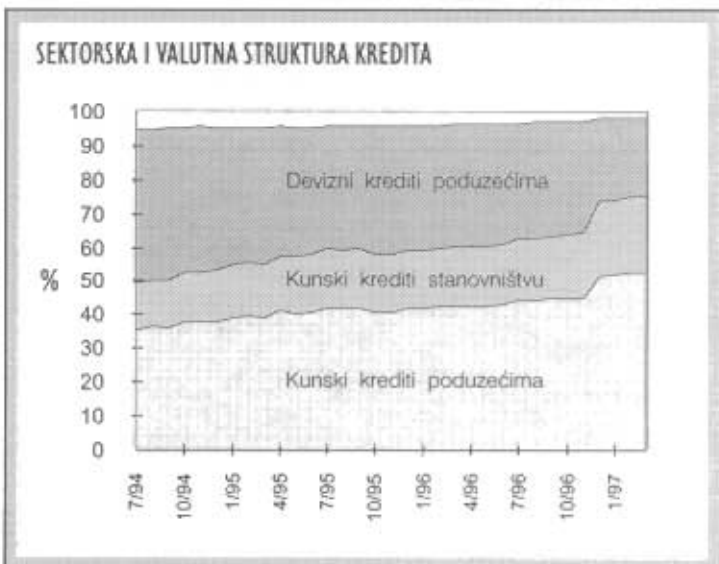
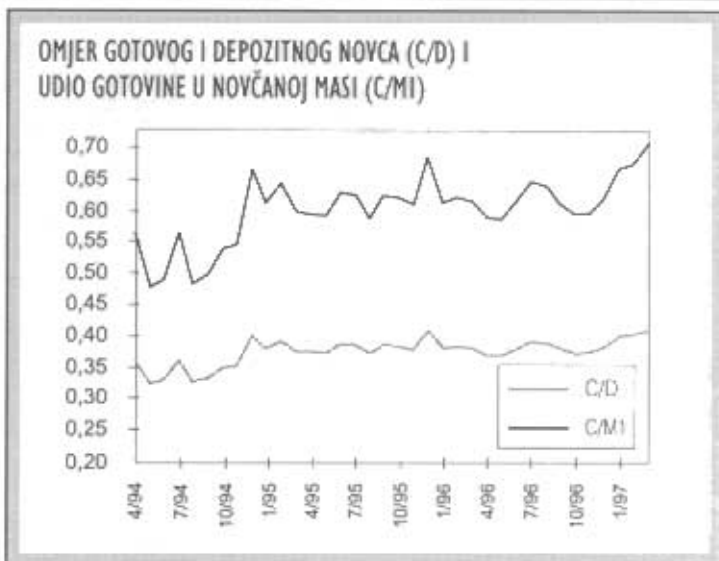
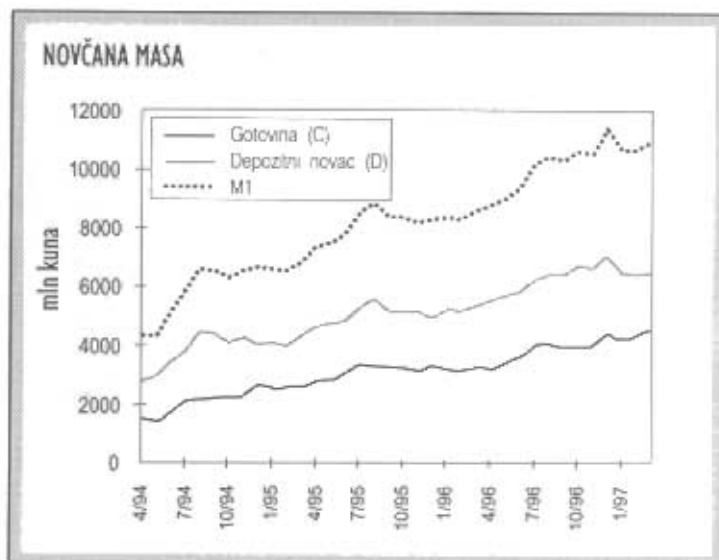
na jak porast krajem mjeseca. Intenzivan rast gotovog novca nastavlja se i u travnju. Unutar mjesecni "vrhovi" gotovine u optjecaju premašili su 4,9 milijardi kuna.

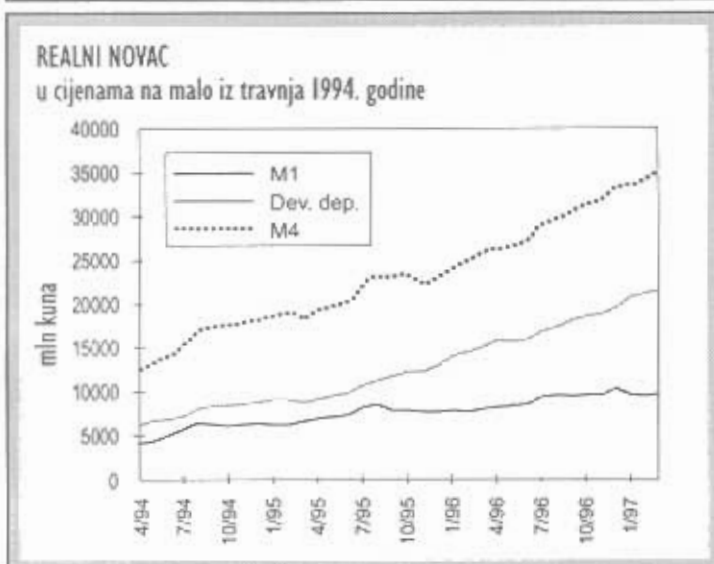
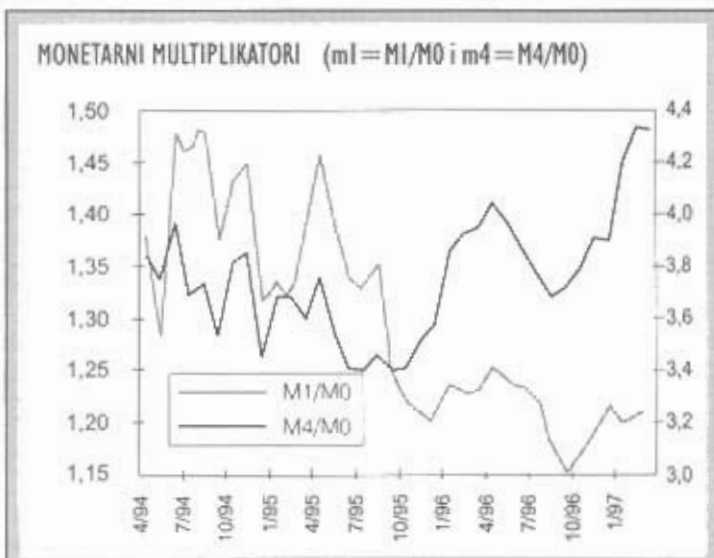
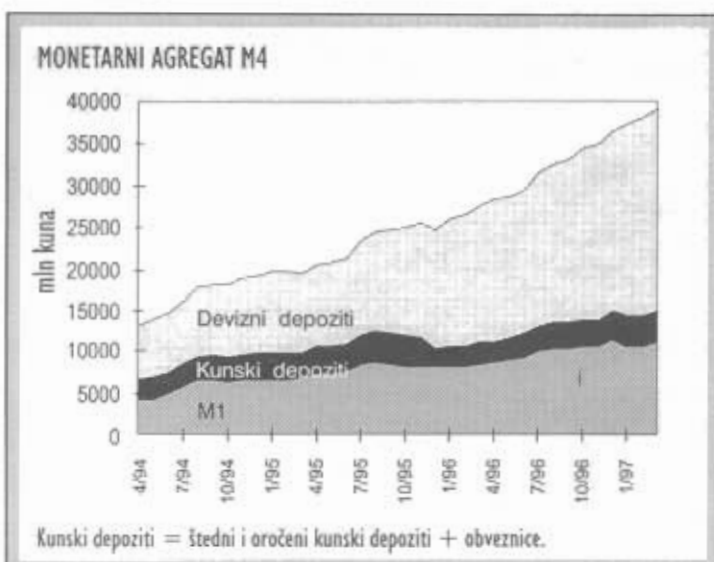
Depozitni novac je u ožujku porastao za umjerenih 51 milijun kuna. Ako promatramo ukupan rast novčane mase u prvom kvartalu, bilježimo pad novčane mase za 0,4 milijarde kuna (3,6%) i to zbog pada depozitnog novca za 0,6 milijardi kuna (-8,5%) i rasta gotovog novca za 0,2 milijarde kuna (4,3%).

Rast kvazi-novca bio je nešto blaži nego što se planiralo, zbog umjerenog rasta deviznih depozita od 400 milijuna kuna (1,7%). Zato su kunski depoziti, o čijem je oživljavanju u proteklom razdoblju već bilo riječi, u ožujku narasli za 300 milijuna kuna što u relativnom iznosu znači čak 8,2%.

Najdinamičnija promjena u proteklom mjesecu zbilja se na strani aktive. Plasmani banaka porasli su 1,4 milijarde kuna (4%). Tako snažan kreditni "boom" nije zabilježen u posljednje tri godine, pogotovo ne u prvom dijelu godine, jer plasmani sezonski jače rastu u drugom polugodištu. Za usporedbu, prosječni mjesecni porast plasmana u proteklih godinu dana bio je 0,6 milijardi kuna. Najviše su porasli kunski krediti i to poduzećima 0,8 milijardi kuna i stanovništvu 0,35 milijardi kuna. Devizni krediti poduzećima porasli su 0,35 milijardi kuna.

Ovakav rast kredita uklapa se u dulji trend promjene valutne strukture kredita. Sredinom 1994. godine polovica kredita odobrenih svim sektorima bilo je u devizama, dok je udio deviznih kredita u ukupnim kreditima u ožujku 1997. manji od 24%. Kunski krediti poduzećima su od 35% sredinom 1994. povećali svoj udjel na preko 52% u ukupnim kreditima. Kunski krediti stanovništvu činili su sredinom 1994. 14%, a u ožujku 1997. godine 23% ukupnih kre-

dita. Porast udjela poduzeća i stanovništva ostavaren je na račun kredita sektoru država, koji je tijekom ovih godina promijenio izvore financiranja, tako da danas tek 0,7% ukupnih kredita čini kredite odobrene središnoj državi.

Pogledajmo prvi kvartal s distance. Najupečatljivije kretanje vidimo u stavci neto potraživanja od središnje države. Država je bankama vratila 1,4 milijarde kuna, od čega je najveći dio vratila u veljači. Nakon toga slijedi kreditni "boom" u ožujku i visok rast gotovog novca u ožujku i travnju. Očito je da je podmirenje obveza države prema bankama utjecalo na likvidnost cijelog bankarskog (i financijskog) sustava i omogućilo bankama plasiranje sredstava prema "ostalim domaćim sektorima". Država je zapravo podmirila svoja zaostala dugovanja prema bankama. Ostatak do 1,86 milijardi kuna, koliko je u budžetu planirano kao smanjenje financiranja od poslovnih banaka, odnosi se na još jedan obrok stare štednje koji dopijeva u lipnju 1997.

S druge strane, prema podacima o ostvarenju rashoda državnog proračuna za I. kvartal ove godine, vidljivo je da je država baš u ožujku intenzivirala plaćanja za dobra i usluge. Takav trend ohrabruje, jer će ažurnost u rješavanju "arrears-a" tj. dospjelih računa prema svim sektorima, a ne samo prema bankama, utjecati na bitno poboljšanje likvidnosti cijelog gospodarstva.

I rast kredita i rast novca nedvosmisleno ukazuju na dinamiziranje i oživljavanje gospodarskih tokova. Činjenica da je gotov novac porastao, a depozitni se smanjio (dakle, došlo je do promjene gotovinsko - depozitnog koeficijenta u smjeru gotovine), može značiti da je pad kamata na kunska neoročena sredstva, s vremenskim jazom, utjecao na supstituciju depozitnog novca gotovinom.

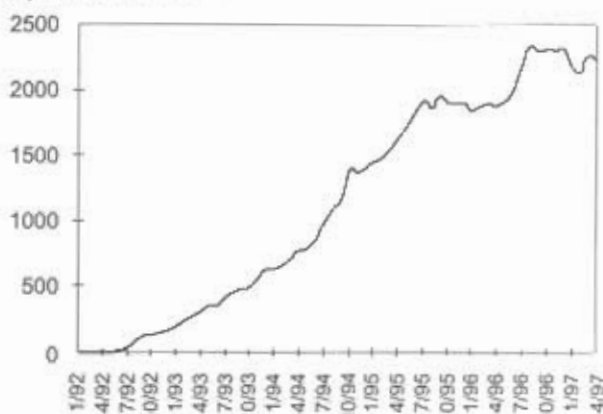
Na ukupni porast plasmana u I. kvartalu od 2,7 milijardi kuna (8%) utjecala je monetarna politika svojim postupnim omekšavanjem obveza banaka i fiskalna politika rehabilitiranjem problematičnih banaka i promptnim servisiranjem svojih obveza. Sada je red na banakama da daljnjim snižavanjem kamatnih stopa (i svojih troškova), te pravilnim izborom kreditno sposobnih projekata, plasiraju sredstva privredi i stanovništvu.

Kretanje primarnog novca u travnju karakterizira visok rast gotovog novca i visoka razina žiro računa. No, rok za uplatu poreza na dobit po završnim računima poduzeća, generirat će odljev sa žiro-računa poduzeća (indirektno i banaka), prema žiro-računu države. Upis dobrovoljnih blagajničkih zapisa na kraju travnja je za 100 milijuna kuna niži nego na kraju ožujka. Primarnu emisiju Narodne banke u travnju obilježava nešto intenzivnije nego inače korištenje lombardnog kredita, posebno sredinom mjeseca. Intervencija na deviznom tržištu u travnju nije bilo, osim što je 14. travnja dospio reotkup u protivijednosti 30 milijuna kuna. Država se odmah u početku mjeseca zadužila za 150 milijuna kod Narodne banke. Prvih 50 milijuna kuna vratila je već nakon tri dana, a preostalih 100 milijuna kuna do kraja mjeseca. Potraživanja od države na kraju travnja tako su, kao i obično krajem mjeseca, nula.

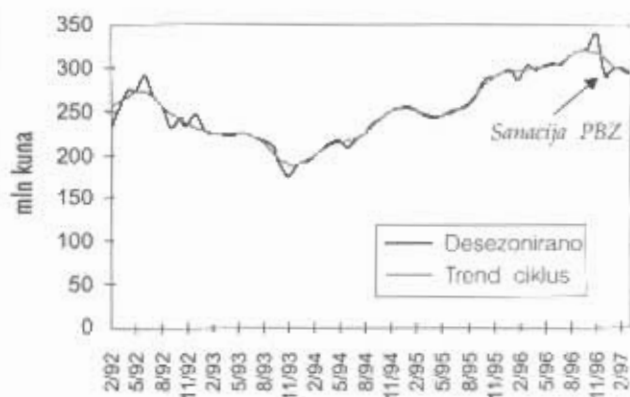
TEČAJ

Iako nominalni tečaj kune prema njemačkoj marki u travnju možemo ocijeniti stabilnim, prisutna je vrlo blaga nominalna deprecijacija kune (0,06% prosječni mjesečni tečaj u travnju u odnosu na ožujak). Takav trend deprecijacije prema njemačkoj marki koji

DEVIZNE REZERVE NBH u milijunima tekućih USD

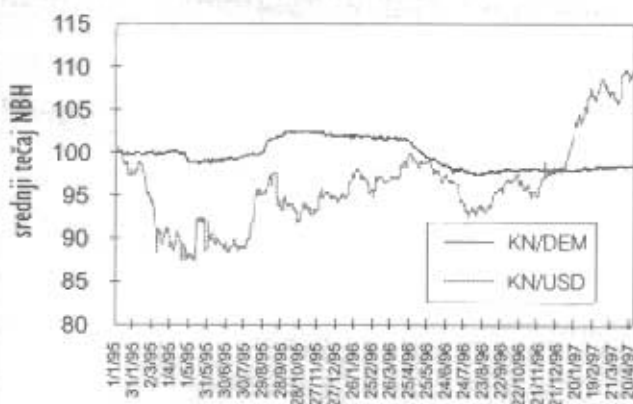
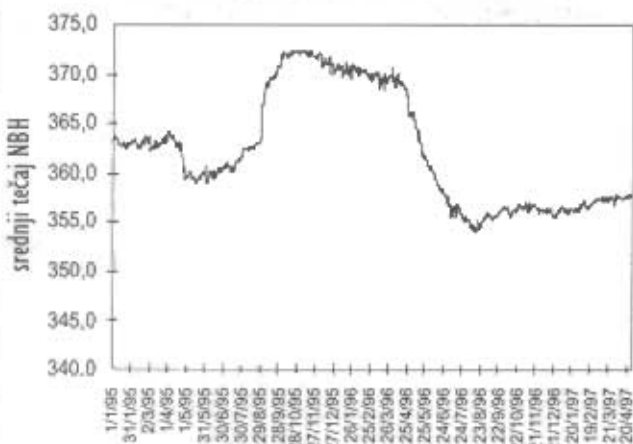
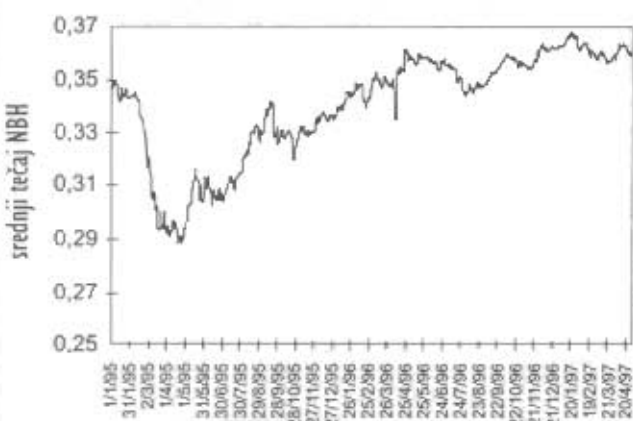

REALNI PLASMANI BANAKA u cijenama iz siječnja 1992.

DRAGOVOLJNI BLAGAJNIČKI ZAPISI NBH, RIZNIČNI ZAPISI MINISTARSTVA FINANCIJA I SLOBODNA NOVČANA SREDSTVA POSLOVNIH BANAKA KOD NBH

INDEKSI DNEVNOG NOMINALNOG TEČAJA KUNE PREMA NJEMAČKOJ MARKI I AMERIČKOM DOLARU (1.1.1995. = 100)

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA 100 DEM

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA 100 ITL

je jedva primjetan na mjesečnoj razini, prisutan je od početka godine. Kumulativno je kuna 30. travnja za 0,5% slabija u odnosu na njemačku marku nego 31. prosinca 1996. Takvu promjenu možemo ocijeniti zanemarivom, posebno u svjetlu činjenice da veliki priljev deviza na državne račune nije izazvao poremećaje na hrvatskom deviznom tržištu.

Gledajući unaprijed, vjerojatno je da će sezonski utjecaj II. kvartala kunu ponešto ojačati u odnosu na njemačku marku.

Kuna je u travnju nominalno vrlo blago deprecirala i u odnosu na talijansku liru, (0,8% prosječni mjesečni tečaj u travnju u odnosu na ožujak).

Američki dolar je i ovaj mjesec malo nominalno ojačao u odnosu na kunu, ali je postotak aprecijacije bitno slabiji nego proteklih mjeseci (0,7% prosječni mjesečni tečaj u travnju u odnosu na ožujak). Jednom riječju, promjene nominalnih tečajeva u travnju ukazuju na nominalnu deprecijaciju kune u odnosu na važnije valute, ali je postotak deprecijacije ispod 1%.

U travnju bilježimo blagu deprecijaciju kod oba indeksa realnog efektivnog tečaja koja pratimo. Kod indeksa realnog efektivnog tečaja uz cijene pri proizvođačima bilježimo deprecijaciju od 0,45%, dok kod indeksa realnog efektivnog tečaja uz cijene na malo bilježimo deprecijaciju od 0,34%. Kod indeksa nominalnog efektivnog tečaja bilježimo deprecijaciju od 0,44%.

Najveći utjecaj na ovakvo kretanje oba indeksa realnog efektivnog tečaja u veljači ima realna deprecijacija kune (mjereno cijenama proizvođača) u odnosu na: britansku funtu od 1,97%, švicarski franak 0,86%, američki dolar 0,81%, slovenski tolar 0,75% te talijansku liru 0,66%.

PLATNA BILANCA

Deficit tekućeg računa iznosio je u 1996. godini 1452,2 milijuna USD što je oko 15,2% manje nego prethodne godine. Pad bilježimo i kod neto pogrešaka i propusta koji su u 1996. godini iznosili 822,2 mil USD što je oko 36,8% manje nego prethodne godine, te kod deviznih rezervi Narodne banke Hrvatske koje su u 1996. godini porasle za 418,8 mil USD što je oko 14,6% niži porast rezervi od porasta u 1995. godini.

Rast bilježimo kod financijskih transakcija koje su u 1996. godini iznosile 1048,7 mil USD što je oko 16,3% više nego 1995. godine.

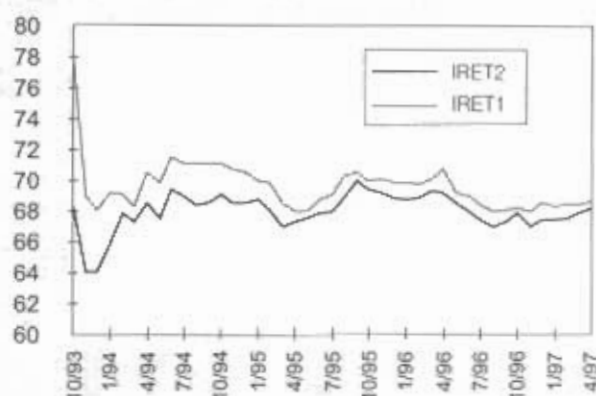
Ovako visoke stope pada deficita tekućeg računa te neto pogrešaka i propusta rezultat su; rasta neto prihoda od turizma 1996. u odnosu na 1995. u iznosu od oko 339,8 mil USD ili 41,8%, rasta izravnih stranih investicija od oko 268,4 mil USD ili 333,3%, te rasta neto tekućih transfera od oko 132,9 mil USD ili 20,6%.

Ako pogledamo kunske iznose izvoza i uvoza, koji su pouzdaniji zbog jačih oscilacija tečaja dolara, možemo zamijetiti da je u ožujku došlo do blagog pada izvoza i uvoza u odnosu na veljaču. Izvoz je u ožujku 1997. godine niži za 15,4% u odnosu na ožujak 1996. godine, dok je uvoz porastao za 5,7% u istom razdoblju.

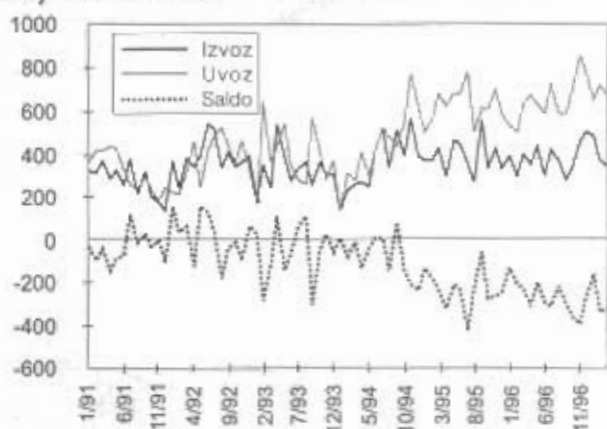
Što se tiče izvoza u prva tri mjeseca 1997. godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine, bilježimo rast kod proizvoda za reprodukciju od 16,2%, te kod proizvoda za široku potrošnju od 32,7%. U istom razdoblju bilježimo pad izvoza proizvoda za investicije od 5,2%.

Što se tiče uvoza u ožujku 1997. godine u odnosu na ožujak 1996. bilježimo rast i kod proizvoda za reprodukciju od 26,4%, i kod investicijskih proizvoda od 61,2%, i kod proizvoda za široku potrošnju od 30,2%.

INDEKS REALNOG EFEKTIVNOG TEČAJA KUNE, 1992.:1 = 100

Napomena: IRET1 - uz cijene na malo
IRET2 - uz cijene proizvođača

ROBNI IZVOZ, UVOZ I SALDO ROBNE RAZMJENE
u milijunima tekućih USD

PLATNA BILANCA u milijunima USD (preliminarni podaci)

	I. - XII. 96.	I. - XII. 95.	indeksi I. - XII. 96. / I. - XII. 95.
Tekući račun	-1452,2	-1712,0	84,8
Financijske transakcije	1048,7	901,7	116,3
Devizne rezerve NBH	-418,8	-490,2	85,4
Neto pogreške i propusti	822,2	1300,5	63,2

izvor: NBH

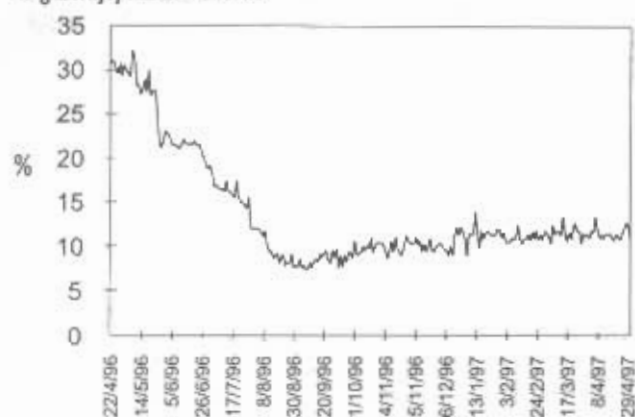
ROBNI IZVOZ I UVOZ (u milijunima USD)

	I.-III. 1997.	I.-III. 1996.	III. 1997.	III. 1996.
IZVOZ	1195,8	1082,1	338,9	400,8
UVOZ	2040,7	1661,7	668,9	632,9

izvor: DZSRH

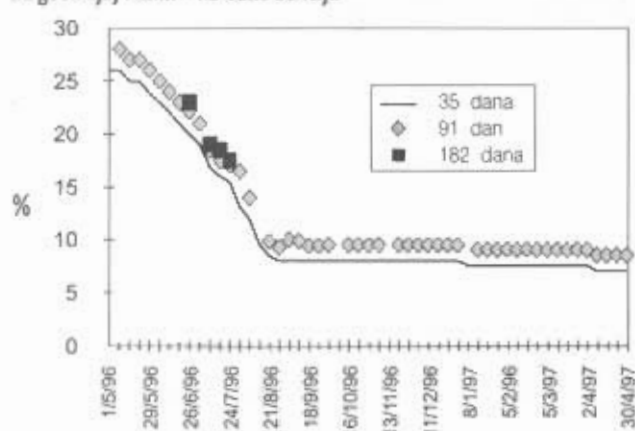
KAMATNA STOPA NA TRŽIŠTU NOVCA - ZAGREB

na godišnjoj razini - dnevno

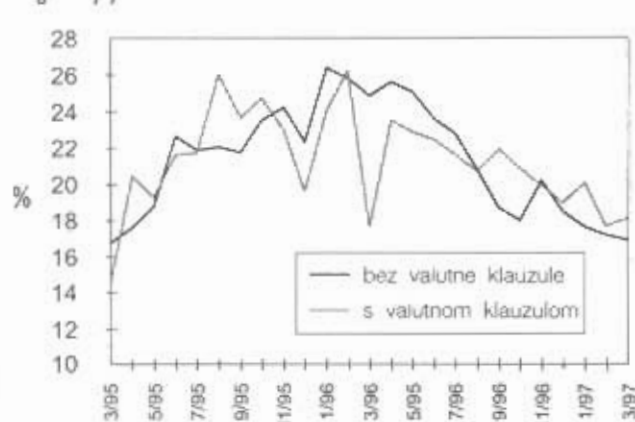
KAMATNE STOPE NA DRAGOVOLJNE BLAGAJNIČKE ZAPISE U 1996/97

na godišnjoj razini - na dane aukcija

KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA NA KUNSKE KREDITE

na godišnjoj razini

TRŽIŠTE NOVCA I KAMATNE STOPE

Na Tržištu novca je i dalje prisutna znatna oscilacija prosječnih dnevnih kamatnih stopa (između 10,8 i 13,4%). Kamatne stope nešto su više nego krajem prošle godine (mjesečni prosjek se povećao za oko 3 postotna poena u posljednjih 6 mjeseci), ali tome ima više uzroka. Prvo, radi se o pomaku ročnosti pozajmica na Tržištu novca od kratkoročnijih (jeftinijih) ka dugoročnijim (skupljima), te od pozajmica uz opoziv (jeftinijih) ka ročnim pozajmicama (skupljima). Drugi uzrok je nesklad ponude i potražnje, koji ne proizlazi samo iz želja sudionika na Tržištu novca, već i iz raznih limita poput maksimalnog iznosa pozajmica jednom dužniku. Bez obzira na porast kamatnih stopa, situacija na Tržištu novca nije alarmantna, jer su kamatne stope relativno stabilne gledajući mjesečne prosjeke u 1997. godini. Osim toga Narodna banka Hrvatske poduzela je nekoliko mjera koje bi trebale spriječiti rast kamatnih stopa, poput smanjenja stope obvezne rezerve i smanjenja kamatnih stopa na blagajničke zapise. Važno je napomenuti da se krajem travnja očekuju nešto više kamatne stope i zbog očekivanog smanjivanja likvidnosti bankovnog sustava. Posljedica je to obveze pravnih osoba da do 30. travnja plate porez na dobit po završnom računu za 1996. godinu.

Kamatne stope na dragovoljne blagajničke zapise NBH smanjile su se na aukcijama u travnju i sada iznose 7% na rok od 35 dana i 8,5% na rok od 91 dan. Kamatne stope na trezorske zapise Ministarstva financija također su pale kao posljedica velikog interesa za njihov upis. Na posljednjim aukcijama postignute su kamatne stope od 9,75% na rok od 42 dana i 10,95% na rok od 91 dan.

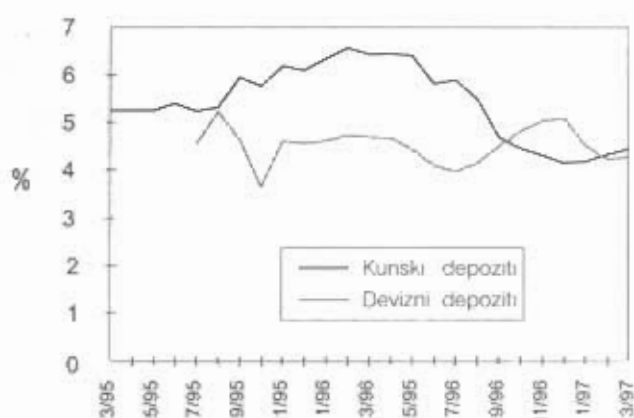
Kamatne stope poslovnih banaka lagano su pale u ožujku, ali

bitno je da se održava silazni trend aktivnih kamatnih stopa. Prosječna kamatna stopa bankovnog sustava na kunske kredite bez valutne klauzule iznosila je 16,9% (na kratkoročne kredite 17,0%, a na dugoročne 14,2%). Raspon između banaka iznosio je od 10,4 do 45,7%; najveće banke su i dalje značajno ispod prosjeka. Prosječna kamatna stopa na kunske kredite s valutnom klauzulom porasla je za pola postotnog poena i iznosi 18,1% (na kratkoročne kredite 21,2%, a na dugoročne 12,9%). Između banaka je i dalje veliki raspon i iznosi od 8,4 do 38,1%). U travnju očekujemo daljnje snižavanje aktivnih kamatnih stopa poslovnih banaka.

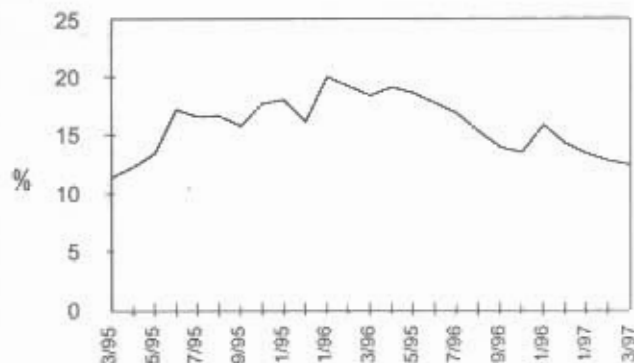
Kamatne stope na kunske depozite u laganom su porastu; naročito je to vidljivo kod oročenih kunskih depozita. Tako i banke prate lagani rast kunske štednje i pridonose vraćanju povjerenja štediša u domaću valutu. Kamatne stope na devizne depozite trenutno su vrlo stabilne, nakon značajnog pada početkom godine. Nadajmo se da će štediša ipak više štedjeti u domaćoj valuti, jer uostalom, i za njih je malo unosnije držati štednju u kunama, gledajući pasivne stope domaćeg bankovnog sustava.

U 1996. godini kamatne stope bile su na nepoželjno visokoj razini, i zbog problema nenaplaćenih potraživanja, neadekvatne pravosudne zaštite i zbog nepostojanja vjerodostojnog instrumenta naplate. U 1997. godinu ušli smo još uvijek istim problemom, jer usprkos najavama, izgleda da privredni subjekti i dalje svoju djelatnost namjeravaju financirati neetičnijim, ali čini se jeftinijim načinom - putem neplaćanja obveza. U prilog toj tvrdnji ide podatak o nenaplaćenim potraživanjima registriranim kod ZAP-a, koja su u ožujku iznosila oko 9,2 milijarde kuna. U prva tri mjeseca ove godine porasla su za oko 760 milijuna kuna.

KAMATNE STOPE POSLOVNIH BANAKA NA DEPOZITE

RAZLIKA IZMEĐU KAMATNIH STOPA NA KUNSKE KREDITE I KUNSKE DEPOZITE

Napomena: razlika (spread) je izračunata kao razlika kamatnih stopa na kunske kredite bez valutne klauzule i kunske depozite bez valutne klauzule

NEPODMIRENI NALOZI ZA PLAĆANJE REGISTRIRANI KOD ZAP-a

